

Карпова Нюргуяна Семеновна – Воспитатель
МБДОУ ЦРР детский сад «Кунчээн»
Село Дябыла, Чурапчинского улуса
«Орто бөлөх оҕолоругар аналлаах оонньуу-дьарык»

Орто бөлөх оболоругар аналлаах оонньуу-дьарык

Иитээчи: Карпова Нюргуяна Семеновна

2025сыл

Сыала: геометрической быһыылары, ахсааны, дьүһүннэри хатылааһын, бэйэ-бэйэбэ көмөлөһүү, эйэлээх буолууга иитии.

Үөрэтэр сорук: 1-5 ахсаанна дылы хатылааһын, быһыылары көрөн улахан, кыра араарарга салгыы үөрэтии.

Сайыннаар сорук: оҕо болҕомтотун, тулуурун, кыһамныылаах буолуутун сайыннарыы.

Иитэр сорук: эйэбэс-сайаҕас, үтүө майгылаах буоларга иитии.

Сааһынан бөлөх: орто бөлөх 3-4 саастаах оҕолор

Иитэр-үөрэтэр дьайымал көрүнэ: оонньуу-дьарык

Хайысхата: ахсаан

Эйгэлэр алтыһыылара: тыл сайдыыта, билии-көрүү, үлэ.

Туттуллар ньымалар: билиһиннэрии, иһитиннэрии, истии, быһаарыы, толкуйдатыы, бодоруһуу, сэхэргэһии.

Туттуллар матырыйаала: телевизор, ноутбук, кумааҕы илииһэ, өгнөөх кумааҕынан быһыллыбыт быһыылар,

Дъарык хаамыта:

Дъарык түһүмэхтэрэ	Соруктара	Иитээччи дъайымала	Оҕо дъайымала	Туттуллар ньымалар	Түмүк
1. КИИРИИ ЧААҺА					
Дъарыкка киллэри	Оҕо билиэн-көрүүн баҕатын уһугуннары	Оҕолор музыканан киирэн кэлэллэр. Оҕолоор, бүгүн наһаа да үчүгэй күн буолбут. Билигин бэйэ-бэйэбитигэр минньигэс мичээрбитин бэрсиэххэин эрэ. Онтон наһаа үчүгэй тарбахчааннар тустарынан хоһоон истиэххэинг Тойон эрбэҕим эһээм, Сөмүйэм эбээм, Ортокум аҕам, Аата суох ийэм, Ылгын чыңыйам мин бэйэм.	Оҕолор бэйэ-бэйэлэригэр минньигэс мичээрдэрин бэрсэллэр. Иитээччи дъайытыгар интэриэс ууран, билиэн-көрүүн баҕаларын этии; Саһа тыллары хатылатыы: тойон эрбэх,сөмүйэ,орто тарбах, аата суох, ылгын чыңыйа.	Бодоруһуу, сэһэргэһии	Интэриэһи үөскэтии
2. СҮРҮН ЧААҺА					
	Тыл саһааһын байытыы, оҕо болҕомтолоох буолуутун ситиһии	1. -Оҕолоор, билигин ханнык дьыл кэмэй? - Кыһын, саамай сөп маладьыастар. Таабырыннар 1. Талах, лабыкта аһылыктаах, табаҕа майгынныыр туйахтаах кыыл баар үһү (тайах) 2. Ким кыһын ойуурга аччык	Оҕолор таабырын таайаллар.	Сорудаҕы толоруу	Оонньууга актыбынай дык кыттыы

		сылдыарый? (бөрө) 3. Сир анныгар итии болуо сытар үһү? (эһэ) 4. Сыһыыга сырбас хонууга хорос баар үһү (куобах) Маладьыастар бу кыыллар бары ханна олороллоруй? - Тыаҕа, саамай сөп. Биһиги ол иһин кинилэри тыа кыыллара диэн ааттыбыт. - Хайыы бу туохтарый?. Билэбит дуо, бу туох суолларай? Маладьыастар. 2 соруудах: (Көрдөөх ахсаан) Бу манна биир оҕо миэхэ кэлэр уонна аптаах мөһөөччүктэн биир кыылы хостуур, онтон мин эһиэхэ ахсаан суоттатабын. Ким боппуруоһу болҕойон истибит ол сөпкө эппиэттиэбэ -эһэ хас атахтаабый? -саһыл кутуруга хаһый? Оччотугар үс саһыл хас кутуруктаабый? -киис хас харахтаабый? -икки киис харахтаабый? -куобах хас кутуруктаабый маладьыастар барытын сөпкө эттигит. 4 соруудах: Сюрпризный момент Хамсаныылаах оонньуу: Үтүө күнүнэн оҕолоор. Миигин билэбит дуо? Мин оонньуурбун, үнкүүлүүрбүн олус сөбүлүүбүн, миигин кытта оонньуугут дуо? Бу туохтарый оҕолоор? Бу геометрической быһыылар саамай сөп. Бу быһыылар дьиэлэр буолаллар. Биир, икки, үс ахсаанынан ооньуубутун саҕалыбыт. Музыка холбоотохпуна үнкүүлүүгүт музыка тохтоотоҕуна мин	Кыыллар суоллара. Оҕолор көрөн таайаллар. Оҕолор эппиэттиллэр Оҕолор этиллибит фигураларга киирэн тураллар Геометрической быһыылар (төгүрүк, түөрт муннук, үс муннук,көнө муннук, ньолбоҕор).		
--	--	---	---	--	--

		эппит быһыыбар киирэҕит. үс муннук диэтэхпинэ үс муннукка, төгүрүк диэтэхпинэ төгүрүккэ дьиэбитин булабыт. Маладьыастар бары буллугут. 3 сорудах: быһыылар маны таблоҕа эргитэбит, уонна стрелкаҕа түбэспит быһыыны ааттыыбыт. -төгүрүк -түөрт муннук -үс муннук -ньолбоҕор Хайдах дьүһүннээҕий? -аранас Саамай сөп, өссө аранас дьүһүннээх туох баар буолуон сөбүй? - күн - шар -лимон Онтон төгүрүк быһыылаах Мээчик 5 сорудах: Үлэ. Эһиги иннигитигэр кэмбиздэр сыталлар, уонна А4 илиискэ кыыллар ойуулар. . Бу манна сытар геометрической быһыыларынан туһанан кыыл оноробут. Маладьыастар! (оҕолор ким туох кыылы онордо? онорбуттарын ыйыты) - эн саһылгар хас үс муннук баарый? Чэ эрэ ааһахха эрэ - эн куобаххар хас төгүрүк баарый? Ааһахха - эн бөрөҕөр хас көнө муннук баарый? - эһэҕэ хас ньолбоҕор баарый? Иитээчи: сорудахпытын барытын толордубут, маладьыастар			
--	--	--	--	--	--

5. ТҮМҮКТҮҮР ЧААҺА					
Санааны этии	Оџо билиитин, сатабылын түмэн ырытыы	<i>Рефлексия</i>	Сорудаџы толорон, улэ түмүгүн ырытыы: Оџолор санааларын истии, ким тугу сөбүлээбитин интэриэһиргээбитин.	Хоруйдааһын, хайџааһын	Санааларын этии. Оџо бэйэтигэр сөптөөх сыанабыл биэриитэ, дьайымалтан астыныы

1. Оџолор музыканан киирэн кэлэллэр.
Онтон наһаа үчүгэй тарбахчааннар тустарынан хоһоон истиэххэийин
Тойон эрбэџим эһээм,

Сөмүйэм эбээм,
Ортокум аҗам,
Аата суох ийэм,
ылгын чынгыйам мин бэйэм.

2. -Оҗолоор, билигин ханнык дыл кэмэй?

- Кыһын, саамай сөп маладьыастар.

- Кыһын биһиги хайдах таннабытый?

Таабырыннар

1.Талах, лабыкта аһылыктаах, табаҗа майгынныыр туйахтаах кыыл баар үһү (тайах)

2.Ким кыһын ойуурга аччык сылдыарый? (бөрө)

3. Сир анныгар итии болгуо сытар үһү? (эһэ)

4. Сыһыыга сырбас хонууга хорос баар үһү (куобах)

- Хайыы бу туохтарый?. Билэҗит дуо, бу туох суолларай?

Маладьыастар.

2 соруудах: (Көрдөөх ахсаан

3 соруудах: Сюрпризный момент

Хамсаныылаах оонньуу:

3 соруудах: быһыылар мань табаҗа эргитэбит, уонна стрелкаҗа түбэспит быһыыны ааттыбыт.

-төгүрүк

-түөрт муннук

-үс муннук

-ньолбоҗор

Хайдах дьүһүннээбий?

-аранас

Саамай сөп, өссө аранас дьүһүннээх туох баар буолуон сөбүй?

- күн

- шар

-лимон

Онтон төгүрүк быһыылаах

Мээчик

5 сорудах: Үлэ. Эһиги иннигитигэр кэмбиэрдэр сыталлар, уонна А4 илиискэ кыылар ойуулар. .

6 рефлексия

